

MINISTERSTWO FINANSÓW

ANEKS DO RAPORTU ROCZNEGO 2020 DŁUG PUBLICZNY

Spis treści

1. PODSTAWY PRAWNE EMISJI SKARBOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (SPW)	3
1.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.....	3
1.2. Ustawa o finansach publicznych.....	3
1.3. Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków emitowania poszczególnych typów SPW.....	3
1.4. Listy emisyjne SPW.....	3
2. RYNEK PIERWOTNY SPW	3
2.1. Sprzedaż SPW na rynku krajowym.....	3
2.1.1. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW).....	3
2.1.1.1. Rynek elektroniczny Treasury BondSpot Poland.....	4
2.1.2. Sprzedaż SPW na przetargach.....	5
2.1.3. Przetargi zamiany obligacji skarbowych.....	7
2.1.4. Przetargi odkupu SPW.....	9
2.1.5. Sprzedaż i odkup SPW poza przetargiem.....	9
2.2. Sprzedaż SPW w sieci sprzedaży detalicznej.....	9
2.3. Sprzedaż SPW na rynkach zagranicznych.....	11
2.3.1. Emisje SPW na rynkach zagranicznych.....	12
2.3.2. Przetargi odkupu SPW wyemitowanych na rynkach zagranicznych.....	12
3. RYNEK WTÓRNY SPW	12
3.1. Rynek wtórny bonów skarbowych.....	12
3.2. Rynek wtórny obligacji skarbowych.....	12
3.3. Rynek wtórny SPW wyemitowanych na rynkach zagranicznych.....	13
3.4. Transakcje typu Sell-Buy-Back z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.....	13
4. ZADŁUŻENIE SKARBU PAŃSTWA	14
5. STRUKTURA INSTYTUCJONALNA RYNKU SPW	17
5.1. Użyteczne adresy.....	18

Spis tabel

Tabela 1. Charakterystyka hurtowych SPW.....	5
Tabela 2. Schemat przebiegu przetargu sprzedaży i sprzedaży dodatkowej SPW w dniu „T”.....	6
Tabela 3. Wyniki przetargów sprzedaży i sprzedaży dodatkowej obligacji hurtowych w 2020 roku (mln zł).....	6
Tabela 4. Wyniki przetargów sprzedaży i sprzedaży dodatkowej bonów skarbowych w 2020 roku (mln zł).....	7
Tabela 5. Schemat przebiegu przetargu zamiany obligacji w dniu „T”.....	7
Tabela 6. Wyniki przetargów zamiany obligacji skarbowych oraz zakupów gotówkowych w 2020 roku (mln zł).....	7
Tabela 7. Schemat przebiegu przetargu odkupu SPW w dniu „T”.....	9
Tabela 8. Wyniki sprzedaży i odkupu SPW poza przetargiem w 2020 roku (mln zł).....	9
Tabela 9. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych w 2020 roku (mln zł).....	10
Tabela 10. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych o oprocentowaniu stałym w 2020 roku (mln zł).....	10
Tabela 11. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych o oprocentowaniu zmiennym w 2020 roku (mln zł).....	10
Tabela 12. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych indeksowanych stopą inflacji w 2020 roku (mln zł).....	11
Tabela 13. Obligacje zagraniczne wyemitowane na rynek międzynarodowy w 2020 roku.....	12
Tabela 14. Schemat przebiegu przetargu odkupu obligacji zagranicznych w dniu „T”.....	12
Tabela 15. Wartość transakcji na nieregulowanym rynku wtórnym obligacji skarbowych w 2020 roku (mln zł).....	12
Tabela 16. Zadłużenie Skarbu Państwa według kryterium miejsca emisji w układzie według instrumentów (nominał, mln zł).....	14
Tabela 17. Zadłużenie Skarbu Państwa w układzie podmiotowym (nominał, mln zł).....	14
Tabela 18. Zadłużenie Skarbu Państwa wg kryterium miejsca emisji oraz faktycznych terminów wykupu (nominał, mln zł).....	15
Tabela 19. Zadłużenie sektora finansów publicznych wg kryterium miejsca emisji (nominał, mln zł).....	16
Tabela 20. Zadłużenie sektora finansów publicznych wg kryterium rezydenta (nominał, mln zł).....	16
Tabela 21. Zadłużenie sektora finansów publicznych – przed konsolidacją (nominał, mln zł).....	16
Tabela 22. Zadłużenie sektora finansów publicznych – po konsolidacji (nominał, mln zł).....	16
Tabela 23. Informacja o zadłużeniu w relacji do PKB.....	17
Tabela 24. Różnice pomiędzy PDP a długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych (nominał, mln zł).....	17

Spis wykresów

Wykres 1. Wartość transakcji na nieregulowanym rynku wtórnym obligacji skarbowych w 2020 roku (mln zł).....	13
Wykres 2. Rentowność obligacji stałokuponowych na rynku wtórnym w 2020 roku (rentowność kupna na koniec miesiąca).....	13

1. PODSTAWY PRAWNE EMISJI SKARBOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (SPW).

1.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 roku Nr 78, poz. 483) ustanawia m. in.:

- a) zakaz zaciągania pożyczek lub udzielania gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 60% wartości rocznego PKB,
- b) zakaz finansowania deficytu budżetowego przez bank centralny.

1.2. Ustawa o finansach publicznych.

Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) jest podstawowym aktem prawnym regulującym zasady emisji SPW określającym m.in.:

- a) szczegółowe procedury ostrożnościowe i sanacyjne dotyczące budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz udzielania gwarancji i poręczeń uruchamiane w sytuacji, gdy relacja państwowego długu publicznego do PKB przekroczy poziom 55% oraz 60%,
- b) obowiązek przygotowania przez Ministra Finansów¹ czteroletniej strategii zarządzania długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływania na państwowy dług publiczny,
- c) podmioty uprawnione do emisji SPW – jedynym podmiotem uprawnionym do emisji SPW jest Minister Finansów,
- d) podział SPW ze względu na okres zapadalności na:
 - krótkoterminowe: bony skarbowe, oferowane do sprzedaży w kraju z dyskontem i wykupywane według wartości nominalnej – okres zapadalności tych instrumentów wynosi do 364 dni (włącznie),
 - długoterminowe: obligacje skarbowe oferowane do sprzedaży tak w kraju jak i za granicą, w przypadku których zysk inwestora wynika z dyskonta lub/i odsetek – okres zapadalności tych instrumentów jest nie krótszy niż jeden rok (365 dni).

1.3. Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków emitowania poszczególnych typów SPW.

Na podstawie ustawy o finansach publicznych Minister Finansów wydał następujące rozporządzenia regulujące zasady emisji SPW:

- a) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2013 roku w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej (Dz. U. z 2020 roku poz. 86),
- b) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2013 roku w sprawie warunków emitowania bonów skarbowych (Dz. U. z 2020 roku poz. 1148),
- c) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych na rynkach zagranicznych (Dz. U. z 2016 roku poz. 1884),
- d) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2010 roku w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sieci sprzedaży detalicznej (Dz. U. z 2019 roku, poz. 944),
- e) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2010 roku w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych przeznaczonych na zamianę zobowiązań Skarbu Państwa (Dz. U. z 2010 roku Nr 237, poz. 1574).

W wymienionych powyżej rozporządzeniach zostały zdefiniowane uprawnienia Ministra Finansów dotyczące określania szczegółowych warunków emisji SPW w poszczególnych segmentach rynku finansowego.

Określają one ogólne warunki konstrukcji instrumentów, procedury sprzedaży, obsługi oraz wykupu (w tym odkupu i przedterminowego wykupu) SPW a także definiują grupy inwestorów, którym mogą być one oferowane.

1.4. Listy emisyjne SPW.

Szczegółowe warunki poszczególnych emisji SPW takie jak: data wykupu, rodzaj oprocentowania, waluta emisji i maksymalna jej wartość są określane każdorazowo w listach emisyjnych wydawanych przez Ministra Finansów.

Podanie listu emisyjnego do publicznej wiadomości, na stronach internetowych Ministerstwa Finansów, jest warunkiem dojścia emisji do skutku.

2. RYNEK PIERWOTNY SPW.

2.1. Sprzedaż SPW na rynku krajowym.

Sprzedaż SPW na rynku krajowym jest realizowana za pośrednictwem agentów emisji działających na podstawie odrębnych umów zawartych z Ministrem Finansów. Za sprzedaż SPW przeznaczonych dla inwestorów instytucjonalnych – obligacji skarbowych i bonów skarbowych oferowanych na przetargach odpowiedzialny jest Narodowy Bank Polski. Emisja instrumentów dedykowanych inwestorom indywidualnym – obligacji oszczędnościowych oferowanych w sieci sprzedaży detalicznej leży w gestii PKO Banku Polskiego S.A.

2.1.1. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW).

System DSPW powstał w 2003 roku w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, poprawy płynności, przejrzystości i efektywności rynku SPW. Głównym przywilejem wiążącym się z posiadaniem statusu DSPW jest wyłączne prawo do zakupu SPW na rynku pierwotnym².

Uczestnicy systemu.

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się w o status DSPW są polskie i zagraniczne banki oraz inne podmioty spełniające wymogi określone w Regulaminie pełnienia funkcji DSPW. Od 2018 roku status DSPW jest przyznany na czas nieokreślony (pod warunkiem wywiązywania się z określonych obowiązków dealerskich). W 2020 roku obowiązywał [Regulamin pełnienia funkcji DSPW z 17 grudnia 2019 roku](#).

¹ Od 6 października 2020 roku kompetencje Ministra Finansów zostały przypisane do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.

² Prawo do uczestniczenia w przetargach SPW posiada również Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2013 roku w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej oraz rozporządzenia z dnia 30 sierpnia 2013 roku w sprawie warunków emitowania bonów skarbowych z późn. zm.

W 2020 roku funkcję DSPW pełniło 13 podmiotów:

- 1) Bank Handlowy w Warszawie S.A.
- 2) Bank Millennium SA
- 3) Bank Pekao S.A.
- 4) Barclays Bank plc (Barclays Bank Ireland PLC¹⁾)
- 5) BNP Paribas SA
- 6) Goldman Sachs International (Goldman Sachs Bank Europe SE¹⁾)
- 7) HSBC Bank plc²⁾
- 8) ING Bank Śląski S.A.
- 9) J.P. Morgan Securities plc (J.P. Morgan AG¹⁾)
- 10) mBank S.A.
- 11) PKO Bank Polski SA
- 12) Santander Bank Polska S.A.
- 13) Société Générale S.A. Oddział w Polsce.

¹⁾ Z końcem roku, w następstwie brexitu, przeprowadzono trzy transfery statusu DSPW na podmioty przejmujące, w wyniku którego funkcję DSPW zaczęły pełnić: J.P. Morgan AG (od 7 grudnia 2020 roku), Barclays Bank Ireland PLC (od 14 grudnia 2020 roku) oraz Goldman Sachs Bank Europe SE (od 31 grudnia 2020 roku).

²⁾ Pełnił funkcję DSPW do 31 grudnia 2020 roku.

Do postępowania przygotowawczego w celu uzyskania statusu DSPW przystąpił 1 października 2020 roku Deutsche Bank AG.³

Kryteria oceny DSPW:

- 1) aktywność DSPW na rynku pierwotnym (waga 40%), tj. procentowy udział w łącznej, ważonej wartości nominalnej SPW sprzedanych na przetargach sprzedaży, przetargach zamiany i przetargach bonów skarbowych w trakcie danego okresu rozliczeniowego,
- 2) aktywność na rynku wtórnym (waga 40%), na którą równoważnie składa się jakość kwotowania SPW na Rynku elektronicznym oraz wolumen transakcji bezwarunkowych zawartych na Rynku elektronicznym,
- 3) współpraca z Ministrem (waga 20%), w szczególności:
 - a. doradztwo w zakresie polityki emisyjnej, w szczególności konsultacje dotyczące ramowego określania wielkości podaży na poszczególnych przetargach,
 - b. przekazywanie bieżących analiz sytuacji na rynkach finansowych,
 - c. jakość kwotowań SPW oraz innych instrumentów finansowych podawanych na żądanie Ministra,
 - d. inne działania, w szczególności mające na celu realizację zobowiązań określonych w §6 ust. 1 Regulaminu.

Obowiązki DSPW:

1. uczestniczenie w przetargach sprzedaży SPW,
2. nabycie nie mniej niż określonego na dany okres rozliczeniowy minimalnego wymaganego procentowego udziału w łącznej ważonej wartości nominalnej SPW sprzedanych na przetargach sprzedaży, przetargach zamiany i przetargach bonów skarbowych w trakcie danego okresu rozliczeniowego (wagi uzależnione od terminu do wykupu SPW),
3. podawanie cen kupna i sprzedaży wszystkich wskazanych przez Ministra emisji bazowych obligacji skarbowych na Rynku elektronicznym (Treasury BondSpot Poland) przez minimum 5 godzin dziennie,
4. uczestniczenie w sesjach fixingowych SPW organizowanych przez NBP za pośrednictwem organizatora Rynku elektronicznego (BondSpot S.A.) w celu wyznaczania cen informacyjnych, zgodnie z *Regulaminem Fixingu* określonym przez NBP wspólnie z Ministrem, dla emisji wskazanych przez Ministra,
5. podawanie dwustronnych kwotowań SPW na każde żądanie Ministra,
6. współpraca z Ministrem w zakresie zapewniania przejrzystego, płynnego i efektywnego rynku SPW,
7. działanie na rzecz rozszerzania bazy inwestorów nabywających SPW,
8. promowanie rynku SPW,
9. rzetelne wypełnianie obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemach depozytowych.

Uprawnienia podmiotów posiadających status DSPW:

- 1) wyłączne prawo do składania ofert na przetargach SPW,
- 2) wyłączność lub preferencje w zakresie przeprowadzania indywidualnych operacji z Ministrem dotyczących transakcji warunkowych typu repo, buy-sell back, transakcji zabezpieczających, transakcji związanych z emisjami prywatnymi (ang. *private placement*), transakcji związanych z emisjami zagranicznymi, innych transakcji rynku finansowego określonych przez Ministra,
- 3) uczestnictwo w regularnych spotkaniach z przedstawicielami Ministra organizowanych w celu omawiania polityki emisyjnej, planów finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, sytuacji na rynkach finansowych, wspólnego rozwiązywania problemów merytorycznych oraz organizacyjno-technicznych związanych z organizacją i funkcjonowaniem rynku SPW oraz systemu DSPW,
- 4) używanie tytułu Dealer Skarbowych Papierów Wartościowych w okresie obowiązywania umowy o pełnienie funkcji DSPW.

2.1.1.1. Rynek elektroniczny Treasury BondSpot Poland.

Na mocy umowy podpisanej z Ministrem Finansów od 1 marca 2002 roku organizatorem wtórnego nieregulowanego obrotu SPW na platformie elektronicznej była Centralna Tabela Ofert S.A. W listopadzie 2004 roku pierwotną wersję platformy - Elektroniczny Rynek Skarbowych Papierów Wartościowych – zastąpił rynek MTS Poland, działający w oparciu o platformę Telematico (obecnie TradelImpact). Zmiana ta była wynikiem aliansu

³ Deutsche Bank AG uzyskał status DSPW i zaczął pełnić funkcję od 1 kwietnia 2021 roku.

strategicznego spółki CeTO S.A. z włoską spółką MTS SpA, organizującą elektroniczne rynki w kilkunastu krajach europejskich. Rozpoczęcie funkcjonowania rynku MTS Poland umożliwiło działanie na platformie elektronicznej bankom zagranicznym. Po wycofaniu się MTS SpA w 2009 roku większościowym udziałowcem spółki stała się Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Od 1 września 2009 roku spółka funkcjonuje pod zmienioną nazwą - BondSpot S.A., a elektroniczny rynek obrotu SPW od 2010 roku działa jako Tresury BondSpot Poland, który w kwietniu 2018 roku uzyskał status alternatywnego systemu obrotu.

Rynek Treasury BondSpot Poland jest integralną częścią systemu DSPW, na którym realizowane są obowiązki dealerskie, odbywa się handel SPW czy ustalane są kursy fixingowe SPW będące punktem odniesienia dla krajowego rynku instrumentów dłużnych.

31 grudnia 2020 roku na rynku Treasury BondSpot Poland działało 29 podmiotów, w tym 23 o statusie Market Makers, 1 o statusie Market Taker oraz 5 o statusie Inwestora Instytucjonalnego.

2.1.2. Sprzedaż SPW na przetargach.

SPW (obligacje i bony skarbowe) oferowane na przetargach organizowanych przez Narodowy Bank Polski są adresowane do grupy inwestorów instytucjonalnych i potocznie określane jako "hurtowe". Pełnią one podstawową rolę w zaspokajaniu pożyczkowych potrzeb budżetu państwa. Charakterystyczną cechą rynku hurtowego SPW jest relatywnie wysoka wartość nominalna oferowanych instrumentów, wynosząca 1.000 zł w przypadku obligacji oraz 10.000 zł w przypadku bonów skarbowych.

Bezpośredni dostęp do przetargów w NBP jest zarezerwowany wyłącznie dla podmiotów posiadających status DSPW oraz dla Banku Gospodarstwa Krajowego – pozostali inwestorzy zainteresowani nabyciem tych papierów muszą skorzystać z pośrednictwa DSPW. Podstawowe cechy tych instrumentów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Charakterystyka hurtowych SPW.

	Obligacje hurtowe	Bony skarbowe
Forma emisji	Zdematerializowany papier wartościowy na okaziciela, przechowywany w formie zapisu magnetycznego	
Depozyt	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	Rejestr Papierów Wartościowych NBP
Wartość nominalna	1.000 zł	10.000 zł
Termin do wykupu	Od 2 do 30 lat	Od 1 do 52 tygodni oraz od 1 do 90 dni
Dostęp do rynku pierwotnego	DSPW + BGK	
Regulacje dotyczące obrotu	Hurtowe SPW mogą być przedmiotem swobodnego obrotu pomiędzy rezydentami i nierezydentami, będącymi osobami prawnymi lub fizycznymi oraz spółkami nie posiadającymi osobowości prawnej przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów regulujących obrót dewizowy, a także publiczny obrót papierami wartościowymi.	
Rynek wtórny	Międzybankowy rynek nieregulowany, elektroniczna platforma obrotu Treasury BondSpot Poland, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., rynek regulowany tworzony przez BondSpot S.A	Międzybankowy rynek nieregulowany, elektroniczna platforma obrotu Treasury BondSpot Poland

Na początku każdego roku Minister Finansów publikuje kalendarz emisji na najbliższe 12 miesięcy, zawierający wstępne informacje o datach planowanych przetargów. Kalendarz ten oraz wszystkie informacje dotyczące szczegółowych warunków przetargów SPW są publikowane w [serwisie internetowym Ministerstwa Finansów](#) oraz w serwisach informacyjnych REUTERS [strona PLMINFIN] i BLOOMBERG [strona PLMF]. Następnie Minister Finansów publikuje szczegółowe kwartalne i miesięczne plany przetargów SPW, zawierające daty wykupu oferowanych papierów, daty rozliczenia przetargów oraz określone w formie przedziału wartości podaży poszczególnych instrumentów. Ostateczna informacja o organizacji przetargu SPW jest publikowana na dwa dni przed aukcją obligacji skarbowych i na jeden dzień przed przetargiem bonów skarbowych. Przetargi sprzedaży obligacji i bonów skarbowych są przeprowadzane w formule przetargu jednej ceny (ang. uniform price auction).

Oferty zakupu SPW są przesyłane przez DSPW do Narodowego Banku Polskiego do godziny 11:00 w dniu przetargu. Po upływie terminu składania ofert Minister Finansów podejmuje decyzję o wysokości ceny minimalnej dla SPW o danym terminie wykupu.

Wszyscy uczestnicy przetargu, których oferty zostają przyjęte, płacą za nabyte papiery wartościowe jednolitą cenę równą najniższej cenie spośród zaakceptowanych ofert. Oferty zawierające ceny wyższe od ceny minimalnej są akceptowane w całości zaś oferty z ceną równą cenie minimalnej mogą zostać przyjęte z zastosowaniem redukcji ofert lub w całości.

Każdy uczestnik przetargu sprzedaży może złożyć jedną ofertę niekonkurencyjną. Oferty niekonkurencyjne to deklaracje zakupu, w których inwestorzy określają jedynie ilość papierów, które są gotowi nabyć bez podawania ich ceny. Inwestorzy składający oferty niekonkurencyjne płacą za zakupione papiery cenę równą cenie minimalnej ustalonej na danym przetargu. Obecnie udział ofert niekonkurencyjnych w łącznej wartości sprzedaży na danym przetargu wynosi 15%.

Do końca 2018 roku Minister Finansów posiadał prawo do zorganizowania (nie później niż następnego dnia po przetargu sprzedaży) przetargu uzupełniającego o wartości wynoszącej maksymalnie 20% podaży SPW oferowanych na przetargu sprzedaży. W przetargu uzupełniającym mogli brać udział wszyscy DSPW oraz bank BGK bez względu na to czy dany podmiot złożył ofertę zakupu na przetargu sprzedaży – oferty uczestników przetargu uzupełniającego, którzy nie dokonali zakupów na przetargu sprzedaży realizowane były w drugiej kolejności po zaspokojeniu popytu podmiotów, które nabyły SPW w ramach przetargu sprzedaży. Zakup papierów na przetargu uzupełniającym odbywał się po minimalnej cenie ustalonej na przetargu sprzedaży.

Od 2019 roku Minister Finansów zrezygnował z dotychczas organizowanych przetargów uzupełniających po przetargu sprzedaży i przyznał DSPW możliwości nabywania SPW poza przetargiem w ramach sprzedaży dodatkowej. Sprzedaż obligacji skarbowych w ramach sprzedaży dodatkowej obowiązuje od 1 stycznia 2019 roku, a bonów skarbowych od 1 czerwca 2019 roku.

DSPW, którzy nabyli SPW na przetargu sprzedaży mają możliwość nabycia w tym samym dniu dodatkowych obligacji i bonów skarbowych w ramach sprzedaży dodatkowej po cenie przetargowej (minimalnej) ustalonej na przetargu sprzedaży.

Każdy DSPW, który nabył SPW na przetargu sprzedaży, może nabyć w ramach sprzedaży dodatkowej dowolne SPW oferowane na przetargu sprzedaży w kwocie odpowiadającej iloczynowi wartości nominalnej wszystkich SPW nabytych przez tego DSPW na przetargu sprzedaży i procentowego mnożnika odpowiadającego miejscu tego DSPW w ostatnim opublikowanym rankingu DSPW. Kwota ta zaokrąglana jest do najbliższej wielokrotności 1 mln zł.

Minimalna wartość nominalna oferty w ramach sprzedaży dodatkowej obligacji skarbowych wynosi 1.000 zł, a bonów skarbowych 10.000 zł. Oferty zakupu SPW w ramach sprzedaży dodatkowej mogą być składane w godzinach określonych w komunikacie publikowanym po przetargu sprzedaży.

Łączna wartość nominalna ofert zakupu złożonych w ramach sprzedaży dodatkowej przez jednego DSPW nie może być większa od maksymalnej kwoty, jaką dany DSPW może nabyć w ramach sprzedaży dodatkowej. Oferta przekraczająca tę wartość będzie odrzucana. Minister Finansów publikuje zestawienie zawierające pozycje w rankingu DSPW wraz z odpowiadającym jej mnożnikiem oraz ranking DSPW na dany kwartał. Ranking DSPW ustalany jest według kryteriów określonych w regulaminie pełnienia funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych.

Na wszystkich typach przetargów stosowana jest zasada zaokrąglania ofert zredukowanych do najbliższej od góry wielokrotności 1000 sztuk w przypadku obligacji i 10 sztuk w przypadku bonów skarbowych. Liczba papierów w ofercie po redukcji i zaokrągleniu nie może być większa od liczby papierów określonej w ofercie. Schemat przebiegu przetargu sprzedaży i sprzedaży dodatkowej SPW przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Schemat przebiegu przetargu sprzedaży i sprzedaży dodatkowej SPW w dniu „T”.

PRZETARG SPRZEDAŻY		
	Obligacje hurtowe	Bony skarbowe
Agent emisji	Narodowy Bank Polski	
Uczestnicy przetargu	DSPW + BGK	
Format przetargu	Przetarg jednej ceny – każdy uczestnik przetargu nabywa SPW po minimalnej cenie zaakceptowanej na przetargu	
Publikacja komunikatu o przetargu	Dzień „T-2”, godzina 15:00	Dzień „T-1”, godzina 15:00
Termin składania ofert	Dzień „T”, godzina 11:00	Dzień „T”, godzina 11:00
Minimalna wartość nominalna oferty	1.000.000 zł	100.000 zł
Publikacja wyników przetargu	Dzień „T”, godzina 11:30	Dzień „T”, godzina 11:30
Termin zapłaty za nabyte SPW ¹⁾	Dzień „T+2”, godzina 12:30	Dzień „T+2”, godzina 14:00
SPRZEDAŻ DODATKOWA		
	Obligacje hurtowe	Bony skarbowe
Agent emisji	Narodowy Bank Polski	
Uczestnicy	DSPW	
Format	Każdy DSPW, który nabył SPW na przetargu sprzedaży, może nabyć w ramach sprzedaży dodatkowej dowolne SPW oferowane na przetargu sprzedaży po cenie minimalnej ustalonej na przetargu sprzedaży	
Publikacja komunikatu	Dzień „T”, godzina 11:30	
Termin składania ofert	Dzień „T”, godzina publikowana w komunikacie po przetargu sprzedaży	
Publikacja wyników	Dzień „T”, nie później niż o godzinie 14:30	
Termin zapłaty za nabyte SPW ¹⁾	Dzień „T+2”, godzina 12:30	Dzień „T+2”, godzina 14:00

¹⁾ data zapłaty za SPW wyemitowane w ramach przetargu sprzedaży przypada z reguły dwa dni po dacie przetargu - w uzasadnionych przypadkach Minister Finansów ma prawo wyznaczyć inny termin

Tabela 3. Wyniki przetargów sprzedaży i sprzedaży dodatkowej obligacji hurtowych w 2020 roku (mln zł).

Data przetargu	Seria	Data wykupu	Oprocentowanie	Przetarg					Sprzedaż dodatkowa			Sprzedaż łącznie
				Podaż		Popyt	Sprzedaż	Rentowność	Podaż	Popyt	Sprzedaż	
				Min.	Maks.							
09.01.2020	OK0722	25.07.2022	0,00%	3.000	5.000	650	405	1,667%	870	29	29	434
	PS1024	25.10.2024	2,25%			2.475	1.800	1,936%		193	193	1.993
	WZ0525	25.05.2025	zmienny			1.928	1.473	-		77	77	1.550
	DS1029	25.10.2029	2,75%			1.711	1.003	2,257%		531	531	1.534
	WZ1129	25.11.2029	zmienny			197	130	-		2	2	132
	WS0447	25.04.2047	4,00%			206	190	2,698%		16	16	206
24.01.2020	OK0722	25.07.2022	0,00%	4.000	6.000	1.765	750	1,639%	958	460	460	1.210
	PS1024	25.10.2024	2,25%			2.805	1.720	1,933%		30	30	1.750
	WZ0525	25.05.2025	zmienny			3.126	1.905	-		337	337	2.242
	DS1029	25.10.2029	2,75%			1.320	935	2,269%		-	-	935
	WZ1129	25.11.2029	zmienny			906	500	-		107	107	607
	WS0447	25.04.2047	4,00%			233	190	2,728%		2	2	192
05.03.2020	OK0722	25.07.2022	0,00%	3.000	5.000	415	236	1,225%	878	-	-	236
	PS1024	25.10.2024	2,25%			1.682	803	1,431%		167	167	970
	WZ0525	25.05.2025	zmienny			2.471	1.754	-		-	-	1.754
	DS1029	25.10.2029	2,75%			1.500	800	1,725%		586	586	1.386
	WZ1129	25.11.2029	zmienny			1.570	1.430	-		20	20	1.450
	WS0447	25.04.2047	4,00%			72	0	-		-	-	0
02.04.2020	OK0722	25.07.2022	0,00%	4.000	7.000	315	289	1,012%	756	10	10	299
	PS1024	25.10.2024	2,25%			2.504	1.484	1,223%		258	258	1.742
	WZ0525	25.05.2025	zmienny			1.930	1.655	-		48	48	1.703
	DS1029	25.10.2029	2,75%			2.863	1.598	1,748%		109	109	1.707
	WZ1129	25.11.2029	zmienny			146	121	-		5	5	127
	OK0722	25.07.2022	0,00%			3.000	5.000	1.910		1.292	0,560%	758
PS0425	25.04.2025	0,75%	2.397	1.097	1,009%			18	18	1.114		
WZ0525	25.05.2025	zmienny	1.275	950	-			120	120	1.070		
WZ1129	25.11.2029	zmienny	277	224	-			10	10	234		
DS1030	25.10.2030	1,25%	2.551	1.438	1,629%			232	232	1.669		
OK0722	25.07.2022	0,00%	3.000	5.000	1.540			1.010	0,549%	613	41	
PS0425	25.04.2025	0,75%			1.660	940	0,906%	39	39		979	
WZ0525	25.05.2025	zmienny			2.133	1.411	-	71	71		1.482	
WZ1129	25.11.2029	zmienny			193	88	-	68	68		156	
DS1030	25.10.2030	1,25%			2.402	1.547	1,373%	194	194		1.741	
OK0423	25.04.2023	0,00%			3.000	6.000	1.100	932	0,164%		992	18
PS0425	25.04.2025	0,75%	2.131	1.856			0,647%	-	-	1.856		
WZ0525	25.05.2025	zmienny	2.132	1.817			-	71	71	1.888		
WZ1129	25.11.2029	zmienny	888	575			-	67	67	642		
DS1030	25.10.2030	1,25%	1.070	820			1,317%	-	-	820		
RAZEM:				23.000			39.000	56.447	37.166			5.825

Plik zawierający wyniki przetargów obligacji skarbowych znajduje się na [stronie internetowej Ministerstwa Finansów](#).

Tabela 4. Wyniki przetargów sprzedaży i sprzedaży dodatkowej bonów skarbowych w 2020 roku (mln zł).

Data przetargu	Rodzaj bonu	Data wykupu	Przetarg					Sprzedaż dodatkowa			Sprzedaż łącznie
			Podaż		Popyt	Sprzedaż	Rentowność	Podaż	Popyt	Sprzedaż	
			Min.	Maks.							
30.03.2020	20T	19.08.2020	2.000	4.000	2.621	1.000	0,900%	676	175	175	1.175
	52T	31.03.2021			5.836	2.000	0,900%		386	386	2.386
06.04.2020	19T	19.08.2020	2.000	4.000	1.917	1.011	0,900%	557	0	0	1.011
	51T	31.03.2021			2.694	1.884	0,900%		88	88	1.972
09.04.2020	18T	19.08.2020	2.000	4.000	3.151	1.750	0,604%	501	101	101	1.851
	50T	31.03.2021			4.246	1.781	0,665%		177	177	1.958
20.04.2020	17T	19.08.2020	2.000	4.000	1.545	510	0,545%	309	21	21	531
	49T	31.03.2021			2.920	1.825	0,600%		274	274	2.099
27.04.2020	09T	01.07.2020	3.000	9.000	3.040	900	0,450%	485	38	38	938
	21T	23.09.2020			2.051	1.251	0,530%		70	70	1.321
	48T	31.03.2021			3.480	2.220	0,570%		286	286	2.506
RAZEM:			11.000	25.000	33.500	16.131		2.528	1.615	1.615	17.747

Plik zawierający wyniki wszystkich przetargów bonów skarbowych znajduje się na [stronie internetowej Ministerstwa Finansów](#).

2.1.3. Przetargi zamiany obligacji skarbowych.

Operacja zamiany obligacji (ang. switching operation) polega na odkupie jednej serii obligacji przed terminem zapadalności, przy czym rozliczenie transakcji dokonywane jest poprzez wydanie dotychczasowemu posiadaczowi odkupywanego papieru obligacji innej serii – odkupione papiery podlegają umorzeniu. Operacja zamiany obligacji skarbowych jest w pełni operacją bezgotówkową. Wśród celów przyświecających prowadzeniu tego typu operacji przez Ministra Finansów można wymienić między innymi:

- ograniczanie ryzyka refinansowania długu,
- powiększanie wartości poszczególnych emisji obligacji,
- zamykanie niewielkich oraz mało płynnych emisji obligacji rynkowych i nierynkowych,
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej.

Od 1 października 2013 roku przetargi zamiany są przeprowadzane w formule jednej ceny. Na przetargu zamiany, Minister Finansów ustala minimalną cenę zamiany, która jest ceną rozliczenia dla wszystkich przyjętych ofert obligacji o danym terminie wykupu. Tak jak w przypadku przetargów sprzedaży każdy uczestnik może złożyć jedną ofertę niekonkurencyjną, w której określa jedynie liczbę zbywanych obligacji bez określania ceny papierów oferowanych przez Ministra Finansów. Procentowy udział ofert tego typu w łącznej wartości sprzedaży jest określany w komunikatach o przetargu na zasadach analogicznych do przetargów sprzedaży (obecnie wynosi 15%).

Uczestnicy przetargu, którzy nabyli obligacje na przetargu zamiany, są uprawnieni do nabycia dodatkowych obligacji w liczbie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą papierów danej serii nabytych przez uczestnika przetargu na przetargu zamiany, a najbliższą wielokrotnością 1000 (zakup gotówkowy).

Schemat przebiegu przetargu zamiany przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Schemat przebiegu przetargu zamiany obligacji w dniu „T”.

Agent emisji	Narodowy Bank Polski
Uczestnicy przetargu	DSPW + BGK
Format przetargu¹⁾	Przetarg jednej ceny – Minister Finansów ustala minimalną cenę zamiany, która jest ceną rozliczenia dla wszystkich przyjętych ofert na danej parze obligacji
Publikacja komunikatu o przetargu	Dzień „T-2”, godzina 15:00
Publikacja komunikatu z cenami zamiany	Dzień „T-1”, godzina 15:00
Termin składania ofert	Dzień „T”, godzina 11:00
Minimalna wartość nominalna oferty	1.000.000 zł
Publikacja wyników przetargu	Dzień „T”, godzina 12:00
Termin przyjęcia ofert zakupu gotówkowego	Dzień „T”, godzina 12:15
Publikacja wyników zakupu gotówkowego	Dzień „T”, godzina 12:30
Termin rozliczenia przetargu²⁾	Dzień „T+2”, godzina 12:30

¹⁾ od 1 października 2013 roku przetargi zamiany są przeprowadzane w formule jednej ceny, zamiast stosowanej poprzednio formuły wielu cen

²⁾ data rozliczenia przetargu zamiany obligacji przypada z reguły dwa dni po dacie przetargu - w uzasadnionych przypadkach Minister Finansów ma prawo wyznaczyć inny termin

Tabela 6. Wyniki przetargów zamiany obligacji skarbowych oraz zakupów gotówkowych w 2020 roku (mln zł).

Data przetargu	Obligacje odkupywane			Obligacje sprzedawane			
	Seria	Data wykupu	Odkup	Seria	Data wykupu	Sprzedaż	
						Zamiana	Zakup gotówkowy
06.02.2020	PS0420	25.04.2020	2.617	OK0722	25.07.2022	369	-
	OK0720	25.07.2020	402	PS1024	25.10.2024	1.719	0,63
	DS1020	25.10.2020	903	WZ0525	25.05.2025	2.486	1,26
	WZ0121	25.01.2021	2.345	DS1029	25.10.2029	1.002	0,87
	-	-	-	WZ1129	25.11.2029	709	1,38
	Razem:		6.267	Razem:		6.285	4,14
20.02.2020	PS0420	25.04.2020	1.493	OK0722	25.07.2022	73	-
	OK0720	25.07.2020	350	PS1024	25.10.2024	1.122	0,26
	DS1020	25.10.2020	171	WZ0525	25.05.2025	1.817	0,48
	WZ0121	25.01.2021	2.113	DS1029	25.10.2029	578	-
	-	-	-	WZ1129	25.11.2029	325	0,18
	-	-	-	WS0447	25.04.2047	150	-
	Razem:		4.127	Razem:		4.065	0,91
23.03.2020	WZ0121	25.01.2021	1.259	PS0422	25.04.2022	10.853	0,85

Data przetargu	Obligacje odkupywane			Obligacje sprzedawane			
	Seria	Data wykupu	Odkup	Seria	Data wykupu	Sprzedaż	
						Zamiana	Zakup gotówkowy
	WZ1122	25.11.2022	602	-	-	-	-
	WZ0124	25.01.2024	1.467	-	-	-	-
	WZ0524	25.05.2024	1.152	-	-	-	-
	WZ0525	25.05.2025	2.652	-	-	-	-
	WZ0126	25.01.2026	2.233	-	-	-	-
	WZ0528	25.05.2028	649	-	-	-	-
	WZ1129	25.11.2029	1.560	-	-	-	-
	Razem:		11.573		Razem:	10.853	0,85
05.06.2020	DS1020	25.10.2020	180	OK0722	25.07.2022	1.725	-
	WZ0121	25.01.2021	3.319	PS0425	25.04.2025	1.765	0,94
	PS0421	25.04.2021	1.122	WZ0525	25.05.2025	523	0,77
	OK0521	25.05.2021	343	WZ1129	25.11.2029	715	0,26
	-	-	-	DS1030	25.10.2030	306	-
	-	-	-	WS0447	25.04.2047	24	-
	Razem:		4.964		Razem:	5.058	1,97
25.06.2020	DS1020	25.10.2020	147	OK0722	25.07.2022	1.436	-
	WZ0121	25.01.2021	1.802	PS0425	25.04.2025	1.218	-
	PS0421	25.04.2021	1.529	WZ0525	25.05.2025	235	-
	OK0521	25.05.2021	39	WZ1129	25.11.2029	323	0,05
	-	-	-	DS1030	25.10.2030	371	-
	Razem:		3.516		Razem:	3.582	0,05
09.07.2020	DS1020	25.10.2020	45	OK0722	25.07.2022	42	-
	WZ0121	25.01.2021	902	PS0425	25.04.2025	496	0,18
	PS0421	25.04.2021	731	WZ0525	25.05.2025	645	0,00
	OK0521	25.05.2021	227	WZ1129	25.11.2029	435	0,71
	-	-	-	DS1030	25.10.2030	324	0,58
	Razem:		1.905		Razem:	1.942	1,48
06.08.2020	DS1020	25.10.2020	583	OK0423	25.04.2023	686	-
	WZ0121	25.01.2021	1.098	PS0425	25.04.2025	1.459	0,93
	PS0421	25.04.2021	1.767	WZ0525	25.05.2025	682	0,02
	OK0521	25.05.2021	36	WZ1129	25.11.2029	559	2,54
	-	-	-	DS1030	25.10.2030	128	0,51
	-	-	-	WS0447	25.04.2047	26	-
	Razem:		3.484		Razem:	3.540	4,00
03.09.2020	DS1020	25.10.2020	142	OK0423	25.04.2023	225	0,04
	WZ0121	25.01.2021	132	PS0425	25.04.2025	1.362	1,03
	PS0421	25.04.2021	1.448	WZ0525	25.05.2025	280	0,29
	OK0521	25.05.2021	39	WZ1129	25.11.2029	823	1,50
	PS0721	25.07.2021	1.136	DS1030	25.10.2030	272	0,53
	Razem:		2.897		Razem:	2.962	3,38
17.09.2020	DS1020	25.10.2020	443	OK0423	25.04.2023	106	0,34
	WZ0121	25.01.2021	249	PS0425	25.04.2025	1.394	1,12
	PS0421	25.04.2021	517	WZ0525	25.05.2025	233	0,04
	OK0521	25.05.2021	45	WZ1129	25.11.2029	322	1,11
	PS0721	25.07.2021	1.220	DS1030	25.10.2030	469	0,82
	Razem:		2.474		Razem:	2.524	3,43
08.10.2020	DS1020	25.10.2020	912	OK0423	25.04.2023	5	0,99
	WZ0121	25.01.2021	627	PS0425	25.04.2025	1.570	1,89
	PS0421	25.04.2021	1.179	WZ1126	25.11.2026	1.106	0,38
	OK0521	25.05.2021	666	WZ1129	25.11.2029	40	0,18
	PS0721	25.07.2021	387	DS1030	25.10.2030	1.107	1,18
	Razem:		3.771		Razem:	3.828	4,63
22.10.2020	WZ0121	25.01.2021	1.515	OK0423	25.04.2023	423	0,80
	PS0421	25.04.2021	848	PS0425	25.04.2025	1.549	0,48
	OK0521	25.05.2021	797	WZ1126	25.11.2026	188	0,44
	PS0721	25.07.2021	223	WZ1129	25.11.2029	120	0,39
	DS1021	25.10.2021	1.106	DS1030	25.10.2030	2.279	3,49
	Razem:		4.489		Razem:	4.558	5,59
06.11.2020	WZ0121	25.01.2021	678	PS0425	25.04.2025	1.729	1,04
	PS0421	25.04.2021	1.154	WZ1126	25.11.2026	553	0,49
	OK0521	25.05.2021	991	WZ1129	25.11.2029	193	0,39
	PS0721	25.07.2021	49	DS1030	25.10.2030	610	1,25
	DS1021	25.10.2021	222	-	-	-	-
	Razem:		3.094		Razem:	3.086	3,17
26.11.2020	WZ0121	25.01.2021	574	OK0423	25.04.2023	102	0,15
	PS0421	25.04.2021	533	PS0425	25.04.2025	1.575	1,07
	OK0521	25.05.2021	939	WZ1126	25.11.2026	572	0,10
	PS0721	25.07.2021	1.221	DS1030	25.10.2030	744	0,89
	DS1021	25.10.2021	437	WZ1131	25.11.2031	754	1,51
	Razem:		3.704		Razem:	3.747	3,72
11.12.2020	PS0421	25.04.2021	1.639	OK0423	25.04.2023	572	-
	OK0521	25.05.2021	1.232	PS0425	25.04.2025	2.323	0,73
	PS0721	25.07.2021	1.373	WZ1126	25.11.2026	369	0,94
	DS1021	25.10.2021	170	DS1030	25.10.2030	732	1,83
	-	-	-	WZ1131	25.11.2031	458	0,60
	Razem:		4.414		Razem:	4.453	4,10
RAZEM:			60.678			60.483	41,42

Seria	Data wykupu	Nominal
OBLIGACJE ODKUPIONE		
PS0420	25.04.2020	4.110
OK0720	25.07.2020	752
DS1020	25.10.2020	3.526
WZ0121	25.01.2021	16.612
PS0421	25.04.2021	12.467
OK0521	25.05.2021	5.354
PS0721	25.07.2021	5.609
DS1021	25.10.2021	1.935
WZ1122	25.11.2022	602
WZ0124	25.01.2024	1.467
WZ0524	25.05.2024	1.152
WZ0525	25.05.2025	2.652
WZ0126	25.01.2026	2.233
WZ0528	25.05.2028	649
WZ1129	25.11.2029	1.560
Razem:		60.678
OBLIGACJE SPRZEDANE		
PS0422	25.04.2022	10.853
OK0722	25.07.2022	3.645
OK0423	25.04.2023	2.120
PS1024	25.10.2024	2.842
PS0425	25.04.2025	16.449
WZ0525	25.05.2025	6.904
WZ1126	25.11.2026	2.790
DS1029	25.10.2029	1.581
WZ1129	25.11.2029	4.572
DS1030	25.10.2030	7.353
WZ1131	25.11.2031	1.214
WS0447	25.04.2047	200
Razem:		60.525

2.1.4. Przetargi odkupu SPW.

Przetargi odkupu polegają na odkupie za gotówkę, przez Ministra Finansów, hurtowych SPW przed ich terminem zapadalności. Instrument ten jest stosowany przez Ministra Finansów dość rzadko – przetargi odkupu są organizowane w sytuacji występowania nadwyżek środków na centralnym rachunku budżetu państwa. Celem przetargów odkupu jest ograniczenie ryzyka refinansowania w miesiącach obciążonych znacznymi wykupami. Schemat przebiegu przetargu odkupu SPW przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Schemat przebiegu przetargu odkupu SPW w dniu „T”.

Agent emisji	Obligacje hurtowe	Bony skarbowe
	Narodowy Bank Polski	
Uczestnicy przetargu	DSPW + BGK	
Format przetargu	Przetarg wielu cen - każdy uczestnik przetargu zbywa SPW po cenie, którą zgłosił w ofercie	
Publikacja komunikatu o przetargu	Dzień „T-2”, godzina 15:00	Dzień „T-1”, godzina 15:00
Termin składania ofert	Dzień „T”, godzina 11:00	Dzień „T”, godzina 11:00
Minimalna wartość nominalna oferty	1.000.000 zł	100.000 zł
Publikacja wyników przetargu	Dzień „T”, godzina 11:30	Dzień „T”, godzina 11:30
Termin zapłaty za zbyte SPW¹⁾	Dzień „T+2”, godzina 12:30	Dzień „T+2”, godzina 14:00

¹⁾ data zapłaty za SPW zbyte w ramach przetargu odkupu przypada z reguły dwa dni po dacie przetargu - w uzasadnionych przypadkach Minister Finansów ma prawo wyznaczyć inny termin

W 2020 roku nie zorganizowano przetargu odkupu obligacji skarbowych.

2.1.5. Sprzedaż i odkup SPW poza przetargiem.

W 2020 roku Minister Finansów zawarł dwie umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w sprawie przyznania prawa zakupu obligacji skarbowych poza przetargiem oraz jedną z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. w sprawie przyznania prawa zakupu i przedstawienia do odkupu obligacji skarbowych poza przetargiem. Szczegóły transakcji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wyniki sprzedaży i odkupu SPW poza przetargiem w 2020 roku (mln zł).

Data transakcji	Seria	Data wykupu	Oprocentowanie	Sprzedaż	Odkup
26.03.2020	DS0726	25.07.2026	2,50%	5.000	-
	DS1029	25.10.2029	2,75%	5.000	-
16.04.2020	DS0725	25.07.2025	3,25%	10.000	-
	WS0428	25.04.2028	2,75%	5.000	-
	DS1029	25.10.2029	2,75%	15.000	-
22.04.2020	WZ0524	25.05.2024	zmiennie	-	2.498
	OK0722	25.07.2022	0,00%	1.870	-
	PS1024	25.10.2024	2,25%	6.250	-
	DS0726	25.07.2026	2,50%	4.370	-

2.2. Sprzedaż SPW w sieci sprzedaży detalicznej.

W 2020 roku w ofercie skierowanej do nabywców indywidualnych znajdowały się następujące skarbowe obligacje oszczędnościowe:

- 3-miesięczne obligacje oszczędnościowe o oprocentowaniu stałym (OTS),
- 2-letnie obligacje oszczędnościowe o oprocentowaniu stałym (serie DOS),
- 3-letnie obligacje oszczędnościowe o oprocentowaniu zmiennym (serie TOZ),
- 4-letnie obligacje oszczędnościowe indeksowane stopą inflacji (serie COI),

- e) 10-letnie obligacje oszczędnościowe indeksowane stopą inflacji (serie **EDO**),
- f) 6-letnie rodzinne obligacje oszczędnościowe indeksowane stopą inflacji (serie **ROS**),
- g) 12-letnie rodzinne obligacje oszczędnościowe indeksowane stopą inflacji (serie **ROD**).

Wartość nominalna jednej obligacji oszczędnościowej wynosi 100 PLN i umożliwia rozpoczęcie inwestycji w papiery rządowe osobom dysponującym relatywnie skromnymi funduszami. Obligacje oszczędnościowe są sprzedawane za pośrednictwem agenta emisji (PKO Bank Polski S.A.) w sieci ponad 1000 placówek w całym kraju, a ich nabycie jest również możliwe za pośrednictwem Internetu, oraz telefonu.

Bieżące informacje o obligacjach skarbowych dla inwestorów indywidualnych znajdują się na stronach obligacjeskarbowe.pl oraz gov.pl/web/finanse/obligacje-detaliczne.

Obligacje oszczędnościowe (serie **OTS, DOS, TOZ, COI i EDO**) mogą być nabywane przez osoby fizyczne (rezydentów i nierezydentów) oraz przez stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe oraz fundacje wpisane do rejestru sądowego, a w przypadku nierezydentów, również wpisanych do innego rejestru urzędowego. Rodzinne obligacje oszczędnościowe (serie **ROS, ROD**) przeznaczone są wyłącznie dla beneficjentów programu Rodzina 500+. Sprzedaż każdej serii papierów oszczędnościowych trwa przez jeden miesiąc. Instrumenty te nie są przedmiotem obrotu na rynku wtórnym, mogą natomiast być przedstawiane emitentowi do przedterminowego wykupu.

Odsetki od 3-miesięcznych obligacji OTS wypłacane są w dniu wykupu. Odsetki, 2-letnich DOS i 10-letnich EDO, 6-letnich ROS i 12-letnich ROD podlegają rocznej kapitalizacji i są stawiane do dyspozycji inwestora w momencie wykupu (lub przedterminowego wykupu). Odsetki od obligacji 3-letnich TOZ wypłacane są co pół roku. Odsetki od obligacji 4-letnich COI wypłacane są co roku.

Wszystkie obligacje oszczędnościowe (z wyłączeniem emisji OTS i obligacji rodzinnych ROS i ROD) mogą być nabywane również w ramach Indywidualnego Konta Emerytalnego, dzięki czemu można uzyskać zwolnienie z podatku od zysków kapitałowych.

Plik zawierający dane dotyczące wyników sprzedaży oraz oprocentowania poszczególnych serii obligacji skarbowych oferowanych w sieci detalicznej znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Finansów pod adresem gov.pl/web/finanse/obligacje-detaliczne.

Tabela 9. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych w 2020 roku (mln zł).

Typ obligacji	Sprzedaż	w tym zamiana
3-miesięczne oszczędnościowe o oprocentowaniu stałym	10.568	1.512
2-letnie oszczędnościowe o oprocentowaniu stałym	3.973	1.402
3-letnie oszczędnościowe o oprocentowaniu zmiennym	169	60
4-letnie oszczędnościowe o oprocentowaniu indeksowanym	11.209	1.284
10-letnie oszczędnościowe o oprocentowaniu indeksowanym	2.266	294
6-letnie rodzinne oszczędnościowe o oprocentowaniu indeksowanym	99	0
12-letnie rodzinne oszczędnościowe o oprocentowaniu indeksowanym	107	0
RAZEM:	28.391	4.552

Tabela 10. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych o oprocentowaniu stałym w 2020 roku (mln zł).

Obligacja	Okres sprzedaży		Sprzedaż	w tym zamiana	Cena emisyjna/zamiany (zł)	Oprocentowanie
	początek	koniec				
OTS0420	01.01.2020	31.01.2020	655	99	100,00/100,00	1,50%
OTS0520	01.02.2020	29.02.2020	572	94	100,00/100,00	1,50%
OTS0620	01.03.2020	31.03.2020	597	65	100,00/100,00	1,50%
OTS0720	01.04.2020	30.04.2020	1078	119	100,00/100,00	1,50%
OTS0820	01.05.2020	31.05.2020	332	75	100,00/100,00	0,50%
OTS0920	01.06.2020	30.06.2020	538	74	100,00/100,00	0,50%
OTS1020	01.07.2020	31.07.2020	1197	157	100,00/100,00	0,50%
OTS1120	01.08.2020	31.08.2020	822	74	100,00/100,00	0,50%
OTS1220	01.09.2020	30.09.2020	1061	111	100,00/100,00	0,50%
OTS0121	01.10.2020	31.10.2020	1325	263	100,00/100,00	0,50%
OTS0221	01.11.2020	30.11.2020	1042	136	100,00/100,00	0,50%
OTS0321	01.12.2020	31.12.2020	1350	245	100,00/100,00	0,50%
RAZEM:			10.568	1.512		
DOS0122	01.01.2020	31.01.2020	345	133	100,00/99,90	2,10%
DOS0222	01.02.2020	29.02.2020	374	175	100,00/99,90	2,10%
DOS0322	01.03.2020	31.03.2020	358	121	100,00/99,90	2,10%
DOS0422	01.04.2020	30.04.2020	799	123	100,00/99,90	2,10%
DOS0522	01.05.2020	31.05.2020	160	73	100,00/99,90	1,00%
DOS0622	01.06.2020	30.06.2020	202	59	100,00/99,90	1,00%
DOS0722	01.07.2020	31.07.2020	344	170	100,00/99,90	1,00%
DOS0822	01.08.2020	31.08.2020	270	99	100,00/99,90	1,00%
DOS0922	01.09.2020	30.09.2020	278	82	100,00/99,90	1,00%
DOS1022	01.10.2020	31.10.2020	369	185	100,00/99,90	1,00%
DOS1122	01.11.2020	30.11.2020	235	88	100,00/99,90	1,00%
DOS1222	01.12.2020	31.12.2020	237	94	100,00/99,90	1,00%
RAZEM:			3.973	1.402		

Tabela 11. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych o oprocentowaniu zmiennym w 2020 roku (mln zł).

Obligacja	Okres sprzedaży		Sprzedaż	w tym zamiana	Cena (zł) emisyjna/zamiany
	początek	koniec			
TOZ0123	01.01.2020	31.01.2020	18	5	100,00/99,90
TOZ0223	01.02.2020	29.02.2020	26	12	100,00/99,90
TOZ0323	01.03.2020	31.03.2020	14	5	100,00/99,90
TOZ0423	01.04.2020	30.04.2020	22	4	100,00/99,90

Obligacja	Okres sprzedaży		Sprzedaż	w tym zamiana	Cena (zł)
	początek	koniec			emisyjna/zamiany
TOZ0523	01.05.2020	31.05.2020	13	7	100,00/99,90
TOZ0623	01.06.2020	30.06.2020	8	4	100,00/99,90
TOZ0723	01.07.2020	31.07.2020	11	3	100,00/99,90
TOZ0823	01.08.2020	31.08.2020	13	6	100,00/99,90
TOZ0923	01.09.2020	30.09.2020	11	4	100,00/99,90
TOZ1023	01.10.2020	31.10.2020	13	4	100,00/99,90
TOZ1123	01.11.2020	30.11.2020	11	5	100,00/99,90
TOZ1223	01.12.2020	31.12.2020	8	2	100,00/99,90
RAZEM:			169	60	

Tabela 12. Sprzedaż obligacji oszczędnościowych indeksowanych stopą inflacji w 2020 roku (mln zł).

Obligacja	Okres sprzedaży		Sprzedaż	w tym zamiana	Cena (zł)
	początek	koniec			emisyjna/zamiany
COI0124	01.01.2020	31.01.2020	1.140	89	100,00/99,90
COI0224	01.02.2020	29.02.2020	1.081	148	100,00/99,90
COI0324	01.03.2020	31.03.2020	1.186	121	100,00/99,90
COI0424	01.04.2020	30.04.2020	2.853	88	100,00/99,90
COI0524	01.05.2020	31.05.2020	299	63	100,00/99,90
COI0624	01.06.2020	30.06.2020	408	63	100,00/99,90
COI0724	01.07.2020	31.07.2020	711	76	100,00/99,90
COI0824	01.08.2020	31.08.2020	677	77	100,00/99,90
COI0924	01.09.2020	30.09.2020	753	104	100,00/99,90
COI1024	01.10.2020	31.10.2020	866	234	100,00/99,90
COI1124	01.11.2020	30.11.2020	546	94	100,00/99,90
COI1224	01.12.2020	31.12.2020	690	126	100,00/99,90
RAZEM:			11.209	1.284	
EDO0130	01.01.2020	31.01.2020	311	57	100,00/99,90
EDO0230	01.02.2020	29.02.2020	222	48	100,00/99,90
EDO0330	01.03.2020	31.03.2020	206	39	100,00/99,90
EDO0430	01.04.2020	30.04.2020	626	14	100,00/99,90
EDO0530	01.05.2020	31.05.2020	74	14	100,00/99,90
EDO0630	01.06.2020	30.06.2020	85	10	100,00/99,90
EDO0730	01.07.2020	31.07.2020	100	17	100,00/99,90
EDO0830	01.08.2020	31.08.2020	94	13	100,00/99,90
EDO0930	01.09.2020	30.09.2020	123	13	100,00/99,90
EDO1030	01.10.2020	31.10.2020	139	25	100,00/99,90
EDO1130	01.11.2020	30.11.2020	116	18	100,00/99,90
EDO1230	01.12.2020	31.12.2020	169	26	100,00/99,90
RAZEM:			2.266	294	
ROS0126	01.01.2020	31.01.2020	9,4	-	100,00
ROS0226	01.02.2020	29.02.2020	9,4	-	100,00
ROS0326	01.03.2020	31.03.2020	9,3	-	100,00
ROS0426	01.04.2020	30.04.2020	25,0	-	100,00
ROS0526	01.05.2020	31.05.2020	4,2	-	100,00
ROS0626	01.06.2020	30.06.2020	4,4	-	100,00
ROS0726	01.07.2020	31.07.2020	5,2	-	100,00
ROS0826	01.08.2020	31.08.2020	5,4	-	100,00
ROS0926	01.09.2020	30.09.2020	6,2	-	100,00
ROS1026	01.10.2020	31.10.2020	6,2	-	100,00
ROS1126	01.11.2020	30.11.2020	6,6	-	100,00
ROS1226	01.12.2020	31.12.2020	7,8	-	100,00
RAZEM:			99		
ROD0132	01.01.2020	31.01.2020	9,7	-	100,00
ROD0232	01.02.2020	29.02.2020	9,0	-	100,00
ROD0332	01.03.2020	31.03.2020	9,2	-	100,00
ROD0432	01.04.2020	30.04.2020	22,8	-	100,00
ROD0532	01.05.2020	31.05.2020	4,5	-	100,00
ROD0632	01.06.2020	30.06.2020	4,5	-	100,00
ROD0732	01.07.2020	31.07.2020	5,9	-	100,00
ROD0832	01.08.2020	31.08.2020	5,4	-	100,00
ROD0932	01.09.2020	30.09.2020	7,6	-	100,00
ROD1032	01.10.2020	31.10.2020	8,8	-	100,00
ROD1132	01.11.2020	30.11.2020	8,2	-	100,00
ROD1232	01.12.2020	31.12.2020	11,8	-	100,00
RAZEM:			107		

2.3. Sprzedaż SPW na rynkach zagranicznych.

Jednym z głównych celów sprzedaży polskich obligacji skarbowych na rynkach zagranicznych jest ugruntowanie pozycji Polski na międzynarodowym rynku finansowym jako emitenta godnego zaufania. Emisje na rynkach zagranicznych są również istotne z punktu widzenia finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa - pozwalają na dywersyfikację źródeł finansowania oraz umożliwiają dostęp do zagranicznych inwestorów instytucjonalnych posiadających znaczne zasoby finansowe. Emisje polskich papierów rządowych stanowią punkt odniesienia (benchmark) dla polskich banków i przedsiębiorstw, które plasują własne emisje instrumentów dłużnych na rynku międzynarodowym.

2.3.1. Emisje SPW na rynkach zagranicznych.

Emisje obligacji przeznaczonych na rynki zagraniczne organizowane są przez konsorcja zagranicznych instytucji finansowych złożone głównie z liczących się na rynku międzynarodowym banków inwestycyjnych. Minister wybiera kierownika(-ów) konsorcjum, którego podstawowym obowiązkiem jest uplasowanie obligacji na rynku. Do zadań instytucji wchodzących w skład konsorcjum należy zebranie zamówień na obligacje danej emisji w drodze bezpośrednich kontaktów z potencjalnymi inwestorami. Na podstawie tak uzyskanych informacji dokonywana jest wycena papierów, co w przypadku emisji na rynku międzynarodowym oznacza ustalenie marży ponad rentowność instrumentów benchmarkowych o zbliżonym terminie zapadalności na danym rynku (lub odpowiedniej stopy swapowej). Wysokość premii odzwierciedla poziom ryzyka związanego z inwestowaniem w papiery danego emitenta.

W 2020 roku Ministerstwo Finansów przeprowadziło 3 emisje obligacji na rynku euro. W styczniu wyemitowano roczne obligacje w formacie *private placement*, które osiągnęły ujemną rentowność – trzeci raz w historii polskich emisji rządowych na rynkach zagranicznych. Przy kolejnych dwóch emisjach, w lutym i w lipcu, również uzyskano ujemne rentowności. Sprzedano wówczas odpowiednio 5- i 3-letnie obligacje benchmarkowe. Szczegóły emisji przeprowadzonych w 2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Obligacje zagraniczne wyemitowane na rynek międzynarodowy w 2020 roku.

ISIN	Data emisji	Data zapadalności	Wartość nominalna	Waluta	Cena emisyjna (%)	Oprocentowanie w skali roku (%)	Rentowność w dniu emisji (%)	Rynek plasowania emisji	Rejestracja	Kierownik konsorcjum emisyjnego
XS2108481263	22.01.2020	22.01.2021	200 mln	EUR	100,311	stałe 0,000	-0,310	Euro / Private placement	Gielda w Luksemburgu	Commerzbank
XS2114767457	10.02.2020	10.02.2025	1.500 mln	EUR	100,512	stałe 0,000	-0,102	Euro	Gielda w Luksemburgu	BNP Paribas, Commerzbank, ING, JP Morgan, Santander, PKO Bank Polski
XS2199493169	07.07.2020	07.07.2023	2.000 mln	EUR	100,331	stałe 0,000	-0,110	Euro	Gielda w Luksemburgu	BNP Paribas, Citi, GS, HSBC, SG, PKO Bank Polski

Plik zawierający szczegółowe informacje dotyczące emisji SPW na rynkach zagranicznych znajduje się na [stronie internetowej Ministerstwa Finansów](#).

2.3.2. Przetargi odkupu SPW wyemitowanych na rynkach zagranicznych.

Pierwszy taki przetarg zorganizowany został 17 grudnia 2012 roku. Formuła jest analogiczna, jak w przypadku krajowych SPW. Instrument ten wykorzystywany jest do zarządzania długiem Skarbu Państwa, a jego celem jest ograniczenie ryzyka refinansowania i bardziej efektywne wykorzystanie walut, gromadzonych na rachunkach w związku z zarządzaniem tym ryzykiem.

W 2020 roku nie zorganizowano przetargu odkupu obligacji skarbowych wyemitowanych na rynki zagraniczne.

Tabela 14. Schemat przebiegu przetargu odkupu obligacji zagranicznych w dniu „T”.

Agent przetargu	Narodowy Bank Polski
Uczestnicy przetargu	DSPW + BGK
Format przetargu	Przetarg wielu cen - każdy uczestnik przetargu zbywa SPW po cenie, którą zgłosił w ofercie
Złożenie przez uczestników przetargu oświadczeń (zobowiązania do realizacji postanowień Regulaminu przetargów odkupu oraz danych do sporządzenia instrukcji rozliczeniowej)	Dzień „T-1”, godzina 12:00
Publikacja komunikatu o przetargu	Najpóźniej w dniu „T”
Termin składania ofert	Dzień „T”
Minimalna wartość nominalna oferty	1.000.000 (waluta)
Publikacja wyników przetargu	Dzień „T”
Przekazanie instrukcji rozliczeniowej do agenta fiskalnego	Dzień „T”
Rozliczenie przetargu	Dzień „T+2”

3. RYNEK WTÓRNY SPW.

3.1. Rynek wtórny bonów skarbowych.

Obiót wtórny bonami skarbowymi realizowany jest na nieregulowanym rynku międzybankowym oraz na platformie Treasury BondSpot Poland (dawniej MTS Poland) prowadzonej przez spółkę BondSpot S.A. (dawniej MTS-CeTO S.A.). Ewidencja zawartych transakcji oraz ich rozliczanie prowadzone są w systemie Skarbnet w Narodowym Banku Polskim. W 2020 roku po trzech latach przerwy wznowiono emisję bonów skarbowych, stąd wartość transakcji na rynku wtórnym bonów skarbowych wyniosła 148,1 mld zł.

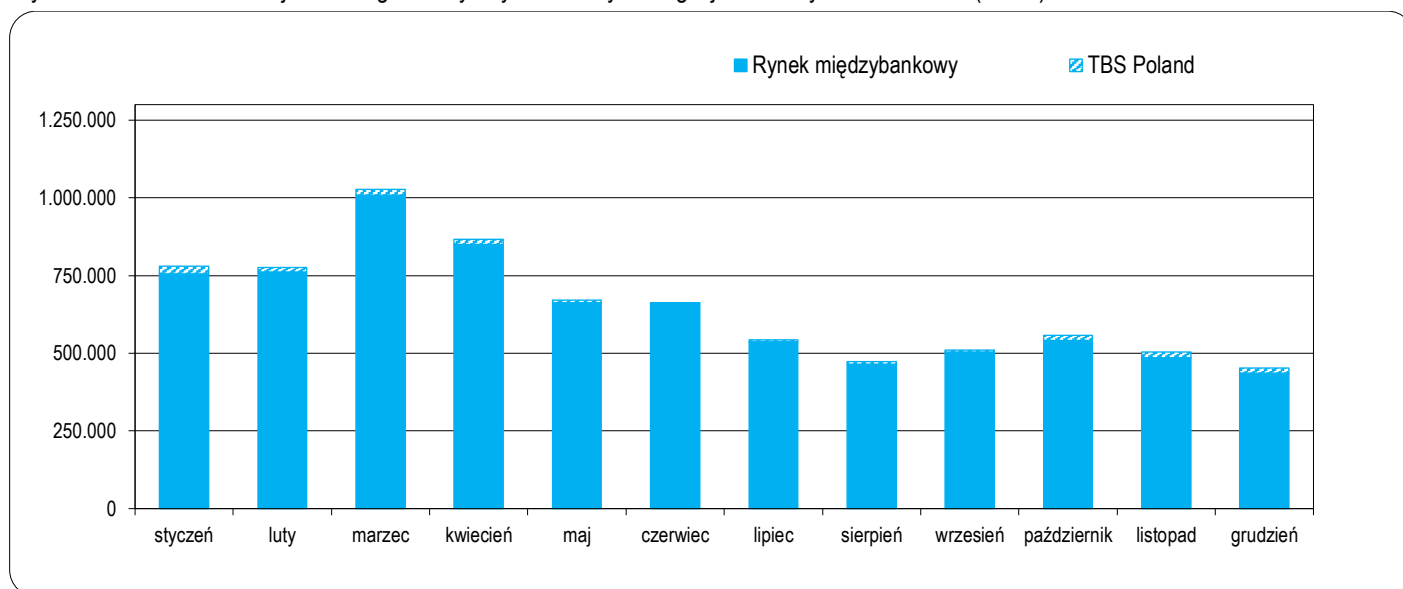
3.2. Rynek wtórny obligacji skarbowych.

Transakcje na rynku wtórnym obligacji skarbowych dokonywane są równolegle na następujących rynkach: nieregulowanym rynku międzybankowym, Treasury BondSpot Poland (dawniej MTS Poland) oraz na rynkach regulowanych tworzonych przez Giełdę Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie i spółkę BondSpot S.A. (dawniej MTS-CeTO S.A.). W 2020 roku, podobnie jak w poprzednich latach, przeważająca część obrotu (98,0%) koncentrowała się na nieregulowanym rynku międzybankowym. Udział platformy elektronicznej w łącznej wartości obrotów wyniósł 2,0%, a udział obrotów na rynku regulowanym nie przekroczył 0,01%.

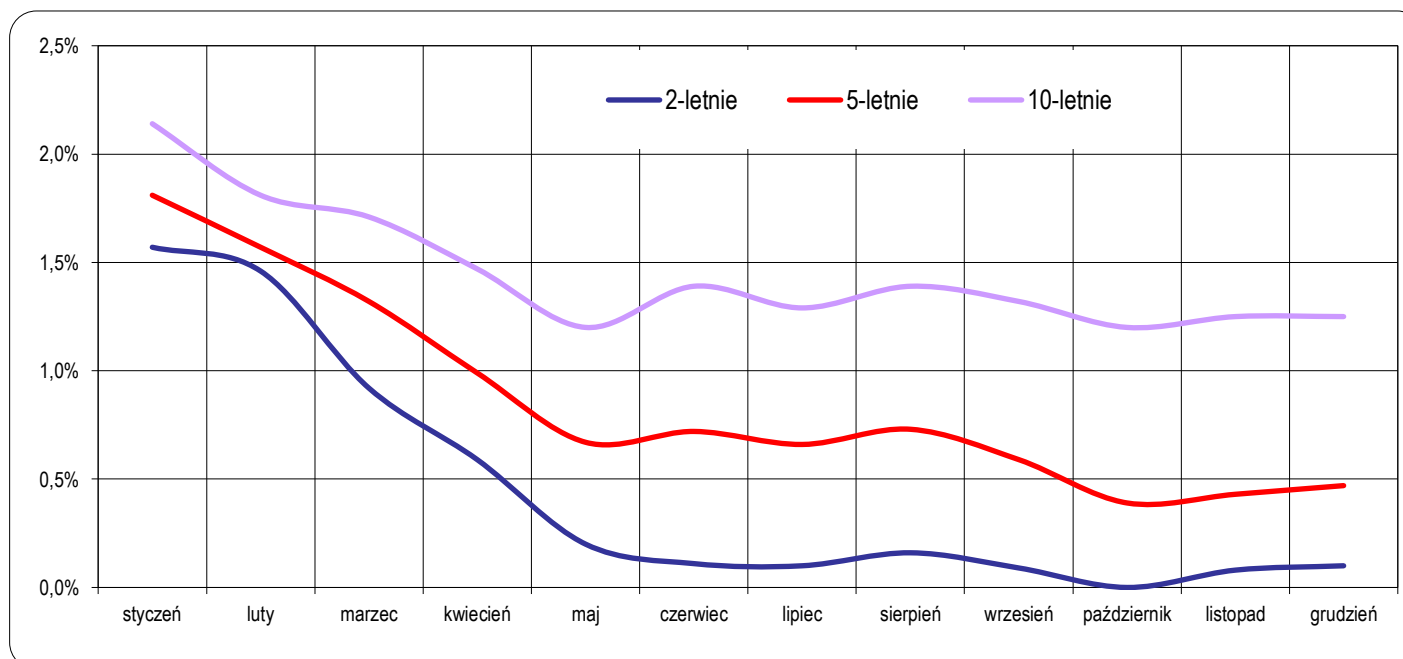
Tabela 15. Wartość transakcji na nieregulowanym rynku wtórnym obligacji skarbowych w 2020 roku (mln zł).

	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	RAZEM
RAZEM	779.334	776.842	1.028.115	867.556	671.615	663.349	543.019	472.157	510.721	558.225	503.234	452.029	7.826.196
Rynek międzybankowy	756.134	761.304	1.008.030	851.191	662.680	661.497	536.919	464.197	503.744	541.175	484.557	436.109	7.667.536
TBS Poland	23.200	15.538	20.085	16.365	8.935	1.853	6.100	7.960	6.978	17.050	18.678	15.920	158.660

Wykres 1. Wartość transakcji na nieregulowanym rynku wtórnym obligacji skarbowych w 2020 roku (mln zł).

Wykres 2. Rentowność obligacji stałokuponowych na rynku wtórnym w 2020 roku (rentowność kupna na koniec miesiąca).

3.3. Rynek wtórny SPW wyemitowanych na rynkach zagranicznych.

Obligacje zagraniczne emitowane przez Skarb Państwa w latach 1995-2020 są zarejestrowane na zagranicznych giełdach papierów wartościowych, jednak obrót tymi walorami koncentruje się na nieregulowanych rynkach międzybankowych, które charakteryzują się znacznym stopniem decentralizacji oraz dużą liczbą instytucji aktywnie uczestniczących w transakcjach. Te cechy rynków międzybankowych znacznie utrudniają obserwację wartości obrotów dla poszczególnych emisji. W praktyce jedynym możliwym do monitorowania parametrem, który opisuje zachowanie się obligacji, jest wysokość marży (tzw. spread) ponad stopę bazową, czyli rentowność obligacji o zbliżonym terminie wykupu uważanej za najbardziej bezpieczną (względnie powyżej odpowiedniej stopy swapowej).

Transakcje zawarte na obligacjach zagranicznych rozliczane są przez: Euroclear i Clearstream, SIX SIS AG, Depository Trust Company, Japan Securities Depository Centre oraz Interbank Market Clearing House.

3.4. Transakcje typu Sell-Buy-Back z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Bank Gospodarstwa Krajowego oferuje możliwość zawierania transakcji typu Sell-Buy-Back na obligacjach skarbowych. Uczestnikami systemu transakcji są DSPW oraz Kandydaci na DSPW. Głównym celem uruchomienia systemu jest wspieranie mechanizmu rozrachunku transakcji na obligacjach skarbowych w sytuacji czasowej i istotnie ograniczonej dostępności obligacji danej serii na rynku wtórnym w efekcie występowania przewagi popytu nad podażą. Zawierane przez BGK transakcje typu SBB nie zastępują rynku transakcji SBB, a jedynie stanowią wsparcie w sytuacjach napięć, których rynek sam nie może rozwiązać.

W 2020 roku zawarto 162 transakcji Sell-Buy-Back na łączną kwotę 7.837,9 mln zł.

4. ZADŁUŻENIE SKARBU PAŃSTWA.

Tabela 16. Zadłużenie Skarbu Państwa według kryterium miejsca emisji w układzie według instrumentów (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Zadłużenie Skarbu Państwa	954.269	973.338	1.097.480
I. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	674.422	716.454	831.455
1. Zadłużenie z tytułu SPW	646.895	673.619	780.988
1.1. Rynkowe SPW	627.157	646.050	739.444
oprocentowanie stałe - nieindeksowane	449.920	445.371	543.026
bony skarbowe	-	-	10.920
obligacje OK	31.352	24.754	46.641
obligacje PS	181.366	183.135	197.378
obligacje DS	174.724	171.657	216.664
obligacje WS	62.479	65.825	71.422
oprocentowanie stałe - indeksowane	4.631	4.753	4.897
obligacje IZ	4.631	4.753	4.897
oprocentowanie zmienne	172.606	195.926	191.521
obligacje WZ	170.606	193.926	189.521
obligacje PP	2.000	2.000	2.000
1.2. Oszczędnościowe SPW	19.738	27.569	41.544
oprocentowanie stałe	7.949	9.101	11.187
obligacje OTS	1.164	1.412	3.693
obligacje POS	368	563	0
obligacje DOS	6.417	7.126	7.494
oprocentowanie zmienne	11.789	18.468	30.357
obligacje TOZ	565	537	471
obligacje COI	6.481	12.217	22.395
obligacje ROS	23	61	158
obligacje EDO	4.694	5.579	7.154
obligacje ROD	26	74	179
2. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	27.527	42.834	50.467
depozyty JSFP	21.678	27.328	23.193
pozostałe depozyty	5.820	6.758	7.004
pożyczka od JSFP	-	8.736	20.241
zobowiązania wymagalne	25	8	16
inne	4	4	13
II. Zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa	279.847	256.885	266.025
1. Zadłużenie z tytułu SPW	211.128	193.722	198.286
1.1. Rynkowe SPW	211.128	193.722	198.286
oprocentowanie stałe	209.838	193.722	198.286
EUR	144.790	142.647	147.429
USD	48.923	40.144	39.728
CHF	5.725	1.961	2.132
JPY	8.756	8.970	8.997
CNY	1.644	0	0
oprocentowanie zmienne	1.290	0	0
EUR	1.290	0	0
2. Kredyty zagraniczne	68.719	63.163	67.739
oprocentowanie stałe	28.342	27.368	32.999
EUR	28.342	27.368	32.999
oprocentowanie zmienne	40.377	35.795	34.740
EUR	40.377	35.795	34.740
3. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	0	0	0

Tabela 17. Zadłużenie Skarbu Państwa w układzie podmiotowym (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	Krajowy sektor bankowy			Krajowy sektor pozabankowy			Inwestorzy zagraniczni			RAZEM		
	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Zadłużenie Skarbu Państwa	277.481	321.340	451.883	225.476	259.820	272.588	451.312	392.178	373.009	954.269	973.338	1.097.480
1. Krajowe SPW	264.075	305.008	430.489	191.361	211.287	216.741	191.459	157.325	133.758	646.895	673.619	780.988
1.1. Rynkowe SPW	264.075	305.008	430.489	171.670	183.789	175.306	191.412	157.254	133.650	627.157	646.050	739.444
bony skarbowe	-	-	9.527	-	-	1.393	-	-	-	0	0	10.920
obligacje OK	13.958	10.132	25.457	9.680	12.737	17.859	7.713	1.884	3.324	31.352	24.754	46.641
obligacje PS	80.819	98.651	132.482	42.638	40.311	33.310	57.908	44.174	31.586	181.366	183.135	197.378
obligacje DS	42.477	52.085	107.946	37.995	39.837	34.197	94.251	79.736	74.522	174.724	171.657	216.664
obligacje WS	9.110	11.214	23.735	25.335	25.952	26.223	28.034	28.659	21.464	62.479	65.825	71.422
obligacje IZ	442	32	562	3.092	3.910	3.853	2.410	811	482	5.944	4.753	4.897
obligacje WZ	117.268	132.894	130.780	50.929	59.042	56.470	1.096	1.990	2.271	169.293	193.926	189.521
obligacje PP	-	-	-	2.000	2.000	2.000	-	-	-	2.000	2.000	2.000
1.2. Oszczędnościowe SPW	0	0	0	19.691	27.498	41.435	47	71	108	19.738	27.569	41.544
obligacje OTS	-	-	-	1.163	1.411	3.689	1	1	4	1.164	1.412	3.693
obligacje POS	-	-	-	368	563	-	-	-	-	368	563	0
obligacje DOS	-	-	-	6.407	7.113	7.483	10	13	10	6.417	7.126	7.494
obligacje TOZ	-	-	-	564	537	470	1	-	-	565	537	470
obligacje COI	-	-	-	6.468	12.178	22.327	13	39	68	6.481	12.217	22.395
obligacje ROS	-	-	-	23	61	158	-	-	-	23	61	158
obligacje EDO	-	-	-	4.672	5.561	7.128	22	18	26	4.694	5.579	7.154
obligacje ROD	-	-	-	26	74	179	-	-	-	26	74	179

Wyszczególnienie	Krajowy sektor bankowy			Krajowy sektor pozabankowy			Inwestorzy zagraniczni			RAZEM		
	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2018	XII 2019	XII 2020
2. Zagraniczne SPW	13.338	16.236	21.360	6.664	5.807	5.425	191.126	171.679	171.502	211.128	193.722	198.286
3. Kredyty zagraniczne	-	-	-	-	-	-	68.719	63.163	67.739	68.719	63.163	67.739
Międzynarodowe Instytucje Finansowe	-	-	-	-	-	-	68.719	63.163	63.124	68.719	63.163	63.124
Unia Europejska (SURE)	-	-	-	-	-	-	-	-	4.615	0	0	4.615
4. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	68	97	35	27.451	42.726	50.422	8	11	10	27.527	42.834	50.467
depozyty JSFP	-	-	-	21.670	27.328	23.193	-	-	-	21.670	27.328	23.193
pozostałe depozyty	68	97	35	5.751	6.650	6.959	8	11	10	5.828	6.758	7.004
pożyczka od JSFP	-	-	-	-	8.736	20.241	-	-	-	0	8.736	20.241
zobowiązania wymagalne	-	-	-	25	8	16	-	-	-	25	8	16
inne	-	-	-	4	4	13	-	-	-	4	4	13

Tabela 18. Zadłużenie Skarbu Państwa wg kryterium miejsca emisji oraz faktycznych terminów wykupu (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Razem	954.269	973.338	1.097.480
do 1 roku (włącznie)	119.700	105.488	163.025
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	258.007	274.138	262.326
od 3 do 5 lat (włącznie)	195.135	227.367	283.164
od 5 do 10 lat (włącznie)	329.435	319.507	324.607
powyżej 10 lat	51.992	46.837	64.357
I. Zadłużenie krajowe	674.422	716.454	831.455
do 1 roku (włącznie)	89.874	76.173	124.889
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	191.972	214.045	208.158
od 3 do 5 lat (włącznie)	151.611	176.814	217.160
od 5 do 10 lat (włącznie)	228.223	240.563	254.633
powyżej 10 lat	12.742	8.858	26.615
1.1. SPW rynkowe	627.157	646.050	739.444
o oprocentowaniu stałym	449.920	445.371	543.026
do 1 roku (włącznie)	50.657	29.894	75.216
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	137.700	144.909	157.076
od 3 do 5 lat (włącznie)	110.390	109.738	124.639
od 5 do 10 lat (włącznie)	138.455	156.423	181.090
powyżej 10 lat	12.718	4.408	5.005
indeksowane	4.631	4.753	4.897
do 1 roku (włącznie)	0	0	0
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	0	0	4.897
od 3 do 5 lat (włącznie)	4.631	4.753	0
od 5 do 10 lat (włącznie)	0	0	0
o oprocentowaniu zmiennym	172.606	195.926	191.521
do 1 roku (włącznie)	6.128	5.499	9.430
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	46.574	58.567	31.923
od 3 do 5 lat (włącznie)	32.370	55.753	81.057
od 5 do 10 lat (włącznie)	87.534	76.108	67.896
powyżej 10 lat	0	0	1.214
1.2. SPW oszczędnościowe	19.738	27.569	41.544
o oprocentowaniu stałym	7.949	9.101	11.187
do 1 roku (włącznie)	4.418	5.450	7.262
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	3.531	3.651	3.924
o oprocentowaniu zmiennym	11.789	18.468	30.357
do 1 roku (włącznie)	1.144	1.233	2.756
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	4.167	6.918	10.337
od 3 do 5 lat (włącznie)	4.220	6.571	11.464
od 5 do 10 lat (włącznie)	2.234	3.682	5.646
powyżej 10 lat	24	64	154
2. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	27.527	42.834	50.467
do 1 roku (włącznie)	27.527	34.098	30.225
od 5 do 10 lat (włącznie)	0	4.350	0
powyżej 10 lat	0	4.386	20.241
II. Zadłużenie zagraniczne	279.847	256.885	266.025
do 1 roku (włącznie)	29.826	29.315	38.136
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	66.035	60.093	54.169
od 3 do 5 lat (włącznie)	43.524	50.553	66.004
od 5 do 10 lat (włącznie)	101.212	78.944	69.974
powyżej 10 lat	39.250	37.979	37.742
1. Obligacje zagraniczne	211.128	193.722	198.286
o oprocentowaniu stałym	209.838	193.722	198.286
do 1 roku (włącznie)	22.944	22.707	32.112
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	53.400	49.431	44.298
od 3 do 5 lat (włącznie)	33.965	42.488	55.557
od 5 do 10 lat (włącznie)	78.159	55.680	41.118
powyżej 10 lat	21.371	23.416	25.201
o oprocentowaniu zmiennym	1.290	0	0
do 1 roku (włącznie)	1.290	0	0
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	0	0	0
2. Kredyty zagraniczne	68.719	63.163	67.739
o oprocentowaniu stałym	28.342	27.368	32.999
do 1 roku (włącznie)	4.215	4.724	2.063

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	6.379	3.553	4.457
od 3 do 5 lat (włącznie)	3.624	3.712	5.970
od 5 do 10 lat (włącznie)	10.128	11.397	17.251
powyżej 10 lat	3.997	3.982	3.258
o oprocentowaniu zmiennym	40.377	35.795	34.740
do 1 roku (włącznie)	1.377	1.885	3.961
od 1 roku do 3 lat (włącznie)	6.256	7.110	5.414
od 3 do 5 lat (włącznie)	5.935	4.353	4.477
od 5 do 10 lat (włącznie)	12.925	11.867	11.605
powyżej 10 lat	13.883	10.581	9.283
3. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	0	0	0
do 1 roku (włącznie)	0	0	0

Tabela 19. Zadłużenie sektora finansów publicznych wg kryterium miejsca emisji (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Zadłużenie sektora finansów publicznych	984.313	990.948	1.111.798
Zadłużenie krajowe	688.248	716.184	823.534
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	623.424	645.123	749.087
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	57.277	62.382	65.753
3. Pozostały dług sektora finansów publicznych	7.547	8.679	8.694
Zadłużenie zagraniczne	296.065	274.765	288.264
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	211.246	193.722	198.286
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	84.810	81.029	89.971
3. Pozostały dług sektora finansów publicznych	10	14	7

Tabela 20. Zadłużenie sektora finansów publicznych wg kryterium rezydenta (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Zadłużenie sektora finansów publicznych	984.313	990.948	1.111.798
Zadłużenie krajowe	516.783	580.891	716.550
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	451.967	509.840	642.114
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	57.277	62.382	65.753
3. Pozostały dług sektora finansów publicznych	7.539	8.668	8.684
Zadłużenie zagraniczne	467.531	410.058	395.248
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	382.703	329.004	305.260
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	84.810	81.029	89.971
3. Pozostały dług sektora finansów publicznych	18	25	17

Tabela 21. Zadłużenie sektora finansów publicznych – przed konsolidacją (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Zadłużenie sektora finansów publicznych	1.038.023	1.063.973	1.196.348
1. Zadłużenie sektora rządowego	956.144	975.608	1.100.249
1.1. Skarb Państwa	954.269	973.338	1.097.480
1.2. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną	0	0	0
1.3. Państwowe szkoły wyższe	377	410	377
1.4. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1.408	1.652	1.712
1.5. Państwowe instytucje kultury	8	6	4
1.6. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne	1	16	20
1.7. Pozostałe państwowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	80	186	656
2. Zadłużenie sektora samorządowego	81.810	88.308	96.043
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	76.464	82.371	90.136
2.2. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	4.808	5.490	5.495
2.3. Samorządowe instytucje kultury	84	111	94
2.4. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	454	335	318
3. Zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych	69	57	56
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0	0	0
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	69	57	56
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0	0	0
3.4. Narodowy Fundusz Zdrowia	0	0	0

Tabela 22. Zadłużenie sektora finansów publicznych – po konsolidacji (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Zadłużenie sektora finansów publicznych	984.313	990.948	1.111.798
1. Zadłużenie sektora rządowego	907.316	907.650	1.020.656
1.1. Skarb Państwa	905.594	905.615	1.018.569
1.2. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną	0	0	0
1.3. Państwowe szkoły wyższe	348	383	356
1.4. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1.365	1.614	1.657
1.5. Państwowe instytucje kultury	6	5	4
1.6. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne	1	1	5
1.7. Pozostałe państwowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	2	31	65
2. Zadłużenie sektora samorządowego	76.928	83.241	91.086
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	72.635	78.340	86.175
2.2. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	4.232	4.821	4.847
2.3. Samorządowe instytucje kultury	58	80	62

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
2.4. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	4	1	2
3. Zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych	69	57	56
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0	0	0
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	69	57	56
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0	0	0
3.4. Narodowy Fundusz Zdrowia	0	0	0

Tabela 23. Informacja o zadłużeniu w relacji do PKB.

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln PLN	Relacja do PKB (%)
Dług Skarbu Państwa	701.851	48,5%	771.128	49,3%	793.854	48,9%	838.025	50,9%	779.938	45,6%	834.551	46,3%	928.666	49,8%	928.473	46,7%	954.269	45,0%	973.338	42,4%	1.097.480	47,2%
Państwowy dług publiczny	747.899	51,7%	815.346	52,1%	840.477	51,8%	882.293	53,6%	826.775	48,3%	877.282	48,7%	965.199	51,8%	961.842	48,3%	984.313	46,4%	990.948	43,2%	1.111.798	47,8%
Dług sektora General Government	774.706	53,5%	856.580	54,7%	883.524	54,4%	931.061	56,5%	873.909	51,1%	923.417	51,3%	1.010.022	54,2%	1.007.180	50,6%	1.035.718	48,8%	1.045.646	45,6%	1.336.087	57,5%
PKB	1.446.844		1.565.251		1.623.442		1.646.724		1.711.244		1.801.112		1.863.487		1.989.835		2.121.555		2.293.199		2.323.899	

Tabela 24. Różnice pomiędzy PDP a długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych (nominał, mln zł).

Wyszczególnienie	XII 2018	XII 2019	XII 2020
Państwowy dług publiczny	984.313	990.948	1.111.798
1) Dostosowania zakresu sektora	52.823	56.240	224.558
Zadłużenie Krajowego Funduszu Drogowego	47.952	47.133	53.223
Zadłużenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	-	-	99.449
Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju	-	-	65.400
SPW i depozyty na rachunku MF funduszy umiejscowionych w BGK	-1.589	-2.258	-1.994
Nabycie aktywów infrastrukturalnych (autostrady)	9.962	9.539	8.996
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-19.848	-15.816	-18.973
Przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych	16.346	17.641	18.458
2) Różnice dotyczące tytułów dłużnych	-1.418	-1.542	-269
Zobowiązania wymagalne	-1.733	-1.931	-1.685
Gwarancje - przejęcie zadłużenia	2	0	4
Zrestrukturyzowane/zrefinansowane kredyty handlowe, leasing zwrotny i inne	763	848	816
Instrumenty pochodne	-450	-459	595
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych	1.035.718	1.045.646	1.336.087

Na stronie internetowej Ministerstwa Finansów znajdują się aktualne pliki zawierające dane dotyczące [zadłużenia Skarbu Państwa oraz sektora finansów publicznych](#).

5. STRUKTURA INSTYTUCJONALNA RYNKU SPW.

Podstawami prawnymi dla funkcjonowania głównych instytucji rynku kapitałowego są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o nadzorze nad rynkiem kapitałowym,
- Ustawa z dnia 21 lipca 2006 roku o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Z rynkiem polskich SPW, od strony jego organizacji oraz nadzoru związane są przede wszystkim następujące podmioty:

- Minister Finansów reprezentujący Skarb Państwa - emitent SPW, zarządzający długiem publicznym,
- Narodowy Bank Polski (NBP) – agent emisji SPW oferowanych na krajowym rynku hurtowym, pełniący również obsługę kasową budżetu państwa,
- Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) – instytucja kontroli i nadzoru nad publicznym rynkiem papierów wartościowych oraz jego instytucjami,
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) – instytucja depozytowo-rozliczeniowa papierów wartościowych, w tym obligacji skarbowych,
- BondSpot S.A. – organizator rynku wtórnego Treasury BondSpot Poland obejmującego hurtowy rynek obrotu obligacjami i bonami skarbowymi,
- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) – instytucja organizująca regulowany rynek wtórny papierów wartościowych, w tym obligacji skarbowych,
- Dealerzy SPW (DSPW) – banki uczestniczące w rynku pierwotnym SPW dla inwestorów instytucjonalnych,
- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) – agent emisji obligacji detalicznych,
- Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) – m.in. agent płatniczy części zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa (w tym obligacji skarbowych wyemitowanych na rynku zagranicznym).

5.1. Użyteczne adresy:

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa
tel.: +48 (22) 694 55 55
gov.pl/finanse

Komisja Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
tel.: +48 (22) 262 50 00
knf.gov.pl

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel.: +48 (22) 628 32 32
gpw.com.pl

BondSpot S.A.
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel.: +48 (22) 537 74 00
bondspot.pl

Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-049 Warszawa
tel.: +48 (22) 185 10 00
nbp.pl

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel.: +48 (22) 537 93 43
kdpw.pl

Bank Gospodarstwa Krajowego
(adres tymczasowy)
ul. Chmielna 73 (Bud. WARSO 2)
00-801 Warszawa
tel.: +48 (22) 475 75 75
tel.: +48 801 598 888 (infolinia)
bgk.pl

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
ul. Puławska 15
02-515 Warszawa
tel.: +48 801 302 302 (infolinia)
tel.: +48 (81) 535 65 65
pkobp.pl

REUTERS – strona [PLMINFIN](#)
BLOOMBERG – strona [PLMF](#)

Strona o obligacjach skarbowych dla inwestorów indywidualnych:
obligacjeskarbowe.pl